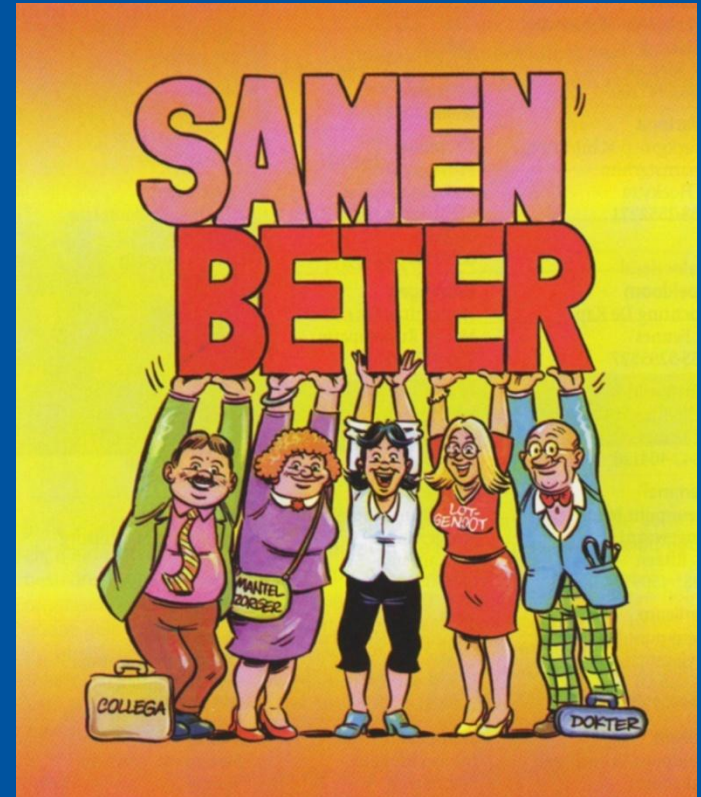
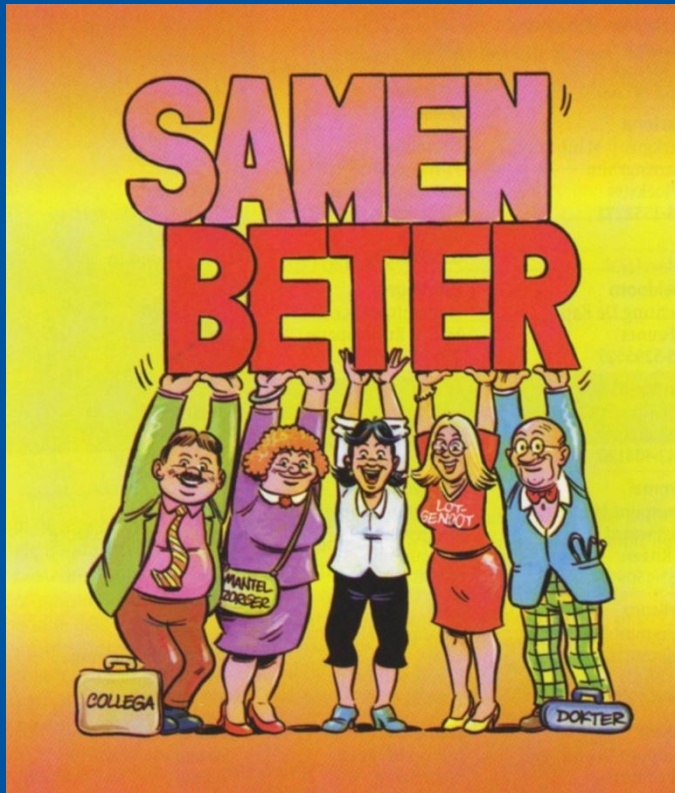

Psycho-educatie groep licht hersenletsel

Universitair Medisch Centrum
Utrecht

Jacqueline Sibbel
Joke Hoekstra
Nanda de Ruiter
Anne Visser-Meily

Ontstaan van psycho-educatiegroep licht hersenletsel

Universitair Medisch Centrum
Utrecht

- Veel patiënten en naasten ervaren hinder van onzichtbare gevolgen
- Onafhankelijk van diagnose
- Onafhankelijk van de fase na letsel
- Steeds dezelfde soort uitleg door teamleden
- Start groep: groot voordeel: leren van elkaar

Psycho-educatie groep voor mensen met licht hersenletsel

Universitair Medisch Centrum
Utrecht

- 5 – 7 personen met licht hersenletsel en hun partners
- 5 à 6 bijeenkomsten van 2 uur
 - inclusief 15 minuten pauze
- Combinatie theorie en praktijk
- Reader met info
- Evaluatie (voor- en nameting)

Inclusiecriteria

- De patiënt heeft een ziekte van het centraal zenuwstelsel (o.a. CVA (SAB) , traumatisch hersenletsel, hersentumor, MS, etc)
- De patiënt merkt dat hij tegen (gedrags)problemen in het alledaagse leven oploopt door gevolgen van licht hersenletsel
- De patiënt en/of partner zijn in staat en bereid om naar zichzelf en anderen te kijken
- De patiënt is voldoende belastbaar voor deelname aan het groepsprogramma

- Patiënt heeft beperkte of geen mogelijkheden tot inzicht of gedragsverandering
- Er is sprake van persoonlijkheidsproblematiek wat interfereert met deelname aan de groep
- Patiënt beheerst de Nederlandse taal onvoldoende om deel te nemen aan de gesprekken in de groep en/of theorie te kunnen lezen/begrijpen

Onderwerpen van de groepsbijeenkomsten

- Algemene informatie (Arts, PS en ET) en video
- Omgaan met onzichtbare gevolgen (ET)
- Het ondernemen van activiteiten (ET)
- Verwerking en hersenletsel (PS)
- Gedrags- en emotionele veranderingen na hersenletsel (PS)
- Terugkeer naar het werk (ET, MW)

Inzicht →

Gedragsverandering →

Meer activiteit (sociaal, hobby) →

Meer kwaliteit van leven !

- **Theorie**
 - Mondelinge informatie
 - Visuele informatie
 - o video
 - o plaatjes
 - Schriftelijke informatie
- **Discussie n.a.v. theorie**
- **Opdrachten binnen de groep**
- **Uitwisseling van ervaringen**

Meetinstrumenten o.a.:

- **Cognitie**
 - CLCE-24 (subjectieve problemen/veranderingen)
- **Persoonlijkheid**
 - Coping (UCL), Neuroticisme (EPQ-N), Self-efficacy (SES)
- **Activiteiten/participatie**
 - IMPACT

Demografische gegevens

Algemene gegevens start	Patiënten N = 52	Partners N = 40
Geslacht, vrouw %	56 %	
Leeftijd, gemiddeld (SD)	50,7 (12,2)	
Opleidingsniveau (%)		
• LO of LBO	21	32
• MAVO, MBO, VWO	35	32
• HBO of universiteit	33	29
• anders of onbekend	11	7
Werkstatus vóór CVA (%)		
• Full-time werk of opl	47	42
• part-time werk	21	15
• anders	32	43
Tijd tussen diagnose en starten groep (in maanden)	8,2 (8,1)	
Diagnose (%)		
• CVA (met SAB)	63	
• anders	37	

Ervaren cognitieve/gedragmatige problemen

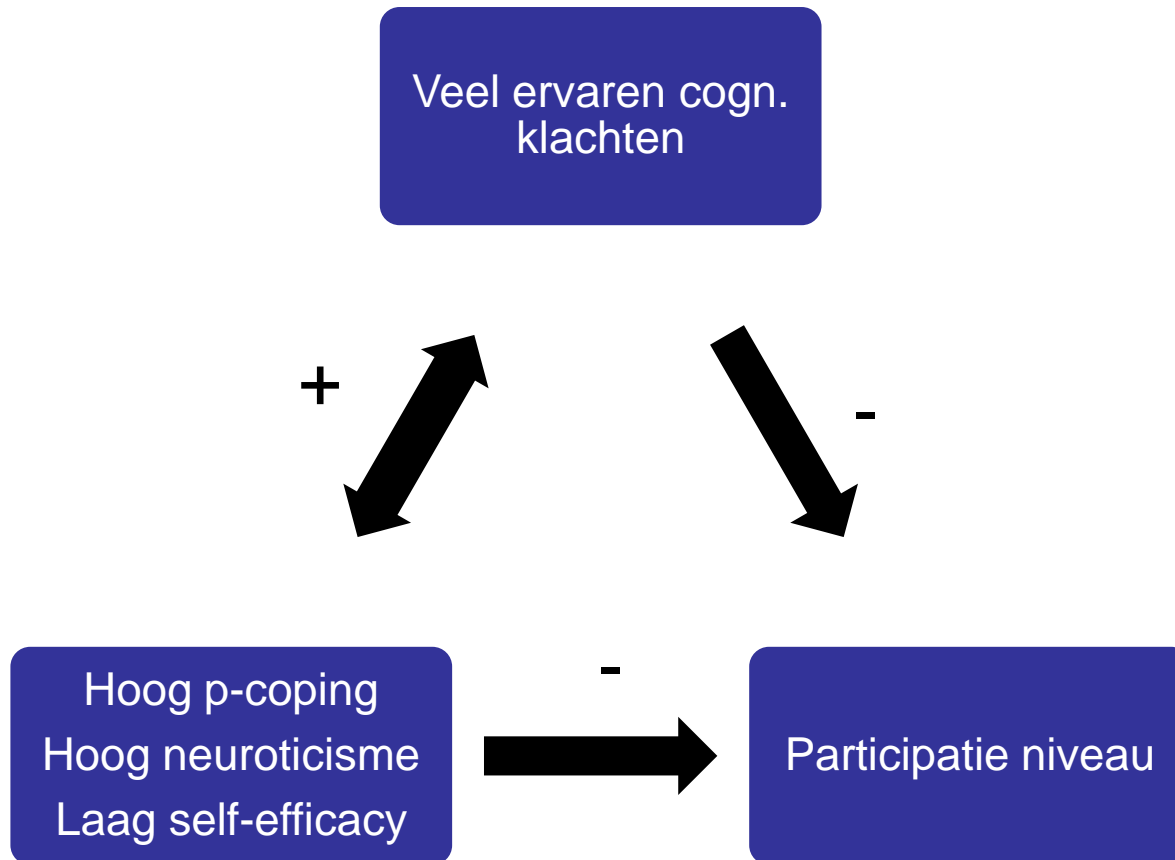
CLCE 24	Patiënten N = 52
Cognitie (0-13) ja probleem: gemiddelde aantal	5,2 (2,4) Vaakst wordt genoemd: <ul style="list-style-type: none">• moeite om alles bij te houden (86%)• moeite om nieuwe informatie te onthouden (76%)• moeite om twee dingen tegelijk te doen (74%)• moeite om aandacht ergens bij te houden (71%)
Emotie (0-9) ja probleem: gemiddelde aantal	3,8 (2,3) Vaakst wordt genoemd: <ul style="list-style-type: none">• sneller en vaker moe (88%)• sneller emotioneel / huilen (72%)• sneller geïrriteerd, prikkelbaar (52%)

Beschrijvend activiteiten/participatie niveau

Impact (score 0-100) voor groep	Patiënten N = 52
Gemiddelde score Impact (SD)	75,7 (17,7)
Items waarop > 50% ja beperking scoorde	<ul style="list-style-type: none">• huishoudelijk (68%)• opleiding/ werk (63%)• recreatieve act (61%)• maatschappelijke act (61%)• klussen (51%)

Samenhang van cognitie – persoonlijkheid - participatieniveau

Kennislijst (tevredenheid patient en naaste)

	Patiënt N = 36	Naaste N = 23
Ik weet wat er door het hersenletsel kan veranderen qua gedrag	94 %	92%
Ik weet wat er door het hersenletsel kan veranderen qua denken	97 %	86%
Ik weet hoe ik om moet gaan met gedragsveranderingen	74 %	83%
Ik weet hoe ik sociale activiteiten kan verdelen over de dag	87 %	68%
Ik weet hoe ik tijd kan vrijmaken voor dingen die ik leuk vind	77%	81%

Literatuur

- Uitleg over de groep
 - Cognitieve revalidatie bij een patiënte met hydrocephalus. Hoekstra, Visser-Meily, Elsinga, V Heugten. Tijdschrift voor Neuropsychologie, 2007; 3: 40-47.
 - Multidisciplinaire cognitieve revalidatie bij patiënten met een Sub Arachnoidale Bloeding. Elsinga, Sibbel, Hoekstra, Ruiters, Visser-Meily. Nederlands tijdschrift voor ET. 2007, dec, 26-29.
 - Ook de chronische fase na een beroerte kent behandel - mogelijkheden. Visser-Meily, Heugten, Schepers, vd Bos, NTVG. 2007; 50;

- Vragen ?

